

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben lázhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apácza-utca 3.

Aszerkesztőség kérésre visszaküldi
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A gör. kath. papság fizetésének letiltása.

Érthetetlen dologról, a kultuszminiszternek egy teljesen megmagyarázhatatlan intézkedéséről értesülünk, amelyet bár teljesen biztos forrásból kapjuk a hírt, elhinni is alig tudunk.

Arról van ugyanis szó — így szól az értesítés — hogy Székely Ferenc kultuszminiszterkedése alatt február 1-én 10727. számú rendelettel utasította az összes adóhivatalokat, hogy a gör. kath. klérusnak — miután az ország ex-lexben van — ez év negyedes törzsfizetését ne fizessék ki.

Tudunk kell, hogy a magyarországi gör. kath. papság nagyobb része törzsfizetését (500—600 kor.) évnegyedenként kapja az illetékes adóhivataloknál. Ezen törzsfizetésüket a gör. kath. papok nem az állam kasszájából kapják, mint a kongruának egy részét (az állam a kongrua kiegészítéséhez háromnegyed részben járul hozzá), hanem kizárólag a vallásalapból, melyhez az állami költségvetés megtagadásának, ex-lexben semmi köze. Tudvalevő dolog, hogy a vallásalap a katolikusok filléreiből létesült, ez tehát tisztán kath. alap, melyet autonomia

hiányában a kormány kezel, de külön ellenőrző bizottság ügyel fel rá. A magyarországi gör. kath. papság évszázadok óta ezen alpból kapta silány törzsfizetését.

Nem a kongruáról van itt szó, hanem ez ugynevezett auguriáról, törzsfizetéséről, mely megszűnt, nincs betevő falatja a gör. kath. papságnak.

Ezt a fizetést élvezte a gör. kath. papság évszázadok óta, ez az 500—600 korona biztosította existenciáját, de soha senkinek nem jutott eszébe, hogy ezt a gör. katolikus klérustól megvonja. Nem is lehet azt megvonni. A kongruát bizonyos esetekben lehet, de ezt nem. Körülbelül 600 gör. kath. lelkész nem kapta meg most március 25-én törzsfizetését, mivel ennek kiutalását megtiltotta a kultuszminiszter. Oly hirtelen jött ez a letiltás, hogy jelen pillanatokban el sem tudjuk képzelni ezen intézkedésnek következményeit.

Konstatáljuk azonban, hogy ezen intézkedés törvénytelen, a kormánynak nincs jogában sem a ex-lexben, sem máskor megtiltani ezen törzsfizetések kifizetését.

A vallásalap nem állami vagyon, és

ha bár a vallásalap kezelési joga jelenleg, míg autonomiánk lesz a kultuszminisztert illeti is meg, de ahhoz abszolúte semmi joga sincs, hogy a felett korlátlanul rendelkezék és hatályon kívül helyezze az évszázadok óta életben lévő törvényt.

A gör. kath. papságnak ez volt az egyedüli fizetése; most, hogy ezt is megvonták tőle, nincs miből élnie.

Körülbelül 600 lelkész nem kapta meg most a fizetését, azon a címen, hogy az ország ex-lexben van.

Hát az igaz, hogy az ország ex-lexben van, de ennek dacára még a koalíciós kormány intézkedett, hogy az állandó fizetés vagy személyi pótlék jellegével bíró illetékek tovább is akadálytalanul kiutaltassanak. És még ha a kongrua kiutalásáról volna szó, talán lehetne menteni némileg a kultuszminiszternek ezen intézkedését, mivel a kongruát egyharmad részben az állam adja, illetőleg fizeti. A gör. kath. papság és részben a róm. kath. papság is a törzsfizetését az ugynevezett auguriát mint már kifejtettük nem az államtól, hanem a vallásalapból kapja.

Hát most már miből fog megélni az

Uri ruhát csak elismert jó szabónál,

Dragánnál

Nagy Sándor-utca
 csináltasson.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A modern ember lelki világa.

(Derczy Imre böjti eladása a Kath. Körben.)

Az ujkor fejlődése megszedítte az embert. A tudás, mely eddig mint őrangyal vezette, most midőn a magasságba emelte, kísértővé torzult: megmutatta neki az egész világot, a melyet az emberi erő emelt ki és a modern ember elkábult; nem tudja már elérekelni a »Te Deum«-ot, hanem a »n n serviam«-ot ropogtatja. A kísértés tehát sikerült, sokan megintogtak, sokan elmerültek. A haladás geniusza, mint ödöklő angyal járt szivről-szivre és fonnasztani, elhervasztani igyekezett azokat az ész nevében. Rámutatott azokra az óriási lendületekre, melyeket az emberi művelődés véghez vitt: Dávid parattyájától a géppuskáig, a Filippi szigetek cölöpépítményeitől a Szt. Péter templomig, a délafrikai négerrek, az eszkimók tókabőrös kajakjaitól a

Kaiser Vilhelm tengerjáró gőzösig, lentázó tevé pupjától egész a — Bleriot koponyájáig s amikor mindezeket végig futotta s bennök saját nagyságát, vágyát, impresszióját megvalósulva látta; szegylet továbbra is — térdet hajtani az ismeretlen Isten előtt.

A tudás nagygyá tette az értelmet, rengeteg új nézőpontokkal gazdagította, de a szív üresen maradt, azóta úgy gondolja a modern ember, hogy a mély vallásos érzése saját kulturáját kompromitálja, sőt feláldozva. Így történt meg aztán, hogy n pjainkban a vallás szembe találta magát a tudománnyal s ezt értem különösen a természettudományokra. Manapság mindenki, aki bár csak annyit tud a természettudományokból, hogy hét csillagból van a göcöl szekere, unos untalan hagoztatja hogy a tudományok rohamos fejlődése ma-holnap a vallást is egy jó hosszú ideig az emberiség nyakán élősködő illozióvá fogja törpíteni. Tudós könyvekben, konferenciákban, előadásokban folyton huzzák a lélekharangot a »aldokló« vallás felett. Menger az »Uj erkölcsian«-ban egész tudományos komoly-

sággal hirdeti, hogy a »nyugati kulturvilág erkölcsi fejlődésében elérkeztünk a harmadik ponthoz, melyet a socializmus alkot, mely a keresztény élet feltartóztatlan összeomlásával ép oly történelmi szükségszerűség lett, mint egykor a kereszténység a pogány világ bukásával. Mit szóljunk — M. T. H. és U.! — ehhez a felfogáshoz? Vajjon van-e tényleg okunk a kultúra kerekéit megkötni, nehogy agyongázoljanak? Nem lett volna-e jobb a tudományt még szolgáló korában megfojtani, nehogy most amikor libertinus lett belőle, saját életünkre törjön? Felesleges aggodalmak — M. T. H. és U.! — Mi nem fogjuk soha sem megengedni, hogy a tudomány ágyúit a vallás ellen szegezzék. Teljes erővel küzdünk az ellen a hazug felfogás ellen, mely a tudományt és vallást, mint ellentétis pontokat állítja szembe egymással. Tiszteljük, becsüljük a tudomány vívmányait, értékeit, de ugyanakkor hirdetjük az is, hogy a tudomány és vallás párhuzamos és nem szabad egyiket sem a másikkal szemben kibegyezni. Megengedjük, hogy tudós emberek összetűzésbe jöhetnek a val-

Legjobban ajánlható az uri közönségnek ruhabetérzésre.

MITEILLER EDE

Nagyvárad,

Rákóczi ut

(Uri casino épület)

Telefon 520.

ANGOL DIVAT FÉRFISZABÓ-CÉG

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári áron szerezhetőek be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít férfi-öltönyöket s minden e szakba vágó ruhaneműket. — Női costumeket valódi angol SZÖVETEK nagy választékban

gör. kath. pap, kinek 5-6 tagból álló családtagja van, miből fogja fentartani magát és családját, ha megvonták tőle ezt az utolsó megélhetési módot és eszközt is? Hatszáz embernek a megélhetéséről van itt szó; 600 ember és ugyanennyinek a családjának megélhetése van ezáltal ugyyszólván lehetetlenné téve. Jelen pillanatban el sem tudjuk képzelni, minő hatást fog szülni ezen rendelet, ha ez majd minden gör. kath. lelkésznek tudomására fog jutni.

Eddig szól az értesülés, melyet egy gör. kath. lelkész írt lapunk számára. Ismétellen hangsúlyozzuk, hogy érthetetlennek tartjuk. Még ha az ex-lex miatt a kongruát nem lehetne kiutalványozni, akkor is gondoskodnia kellene a kormánynak, hogy más forrásból pótolja azt. Annál kevésbé érthető a — választás előtt, amikor nem szokás ilyesmivel elkészeríteni az embereket.

Mi is utánna jártunk a dolognak. Tudakozódásunk eredménye ez a pozitív tény, hogy a belényesi és margitai adóhivataloknál a fentjelzett miniszteri rendeletre való hivatkozással megtagadták a gör. kath. lelkészek törzsfizetésének kiutalványozását. De ezek után sem tudunk mást képzelni, minthogy itt valami fatális tévedésről van szó, amit hamarosan ki kell korrigálni.

Sötét világ.

Feltámadás szent ünnep után, március 30 án indul meg a szabadkőműves napilap »Világ« címmel

A hivatalos bejelentésnek két János arca

lással, de a tudomány reális, pozitív tételei nem törhetnek rá a vallás alapigazságaira soha sem. Az emberek lelkében kifakaszthat a tudomány ellenszenvet, közönyt, kétkedést, sőt teljes tagadást is a vallással szemben, de ez nem a tudomány objektivitása, hanem a tudások pathológiája.

A tudomány fátyla némelyeknél, sokaknál azonban bukkó, mellyel neki akarnak esni a vallásnak. Szemére vetik a középkori aristotelis filozófiának, hogy a tudományt inferioritásba süllyesztette, mert az örök igazságok zselléréivé szegődött, azt azonban feledti, ők megindultak, szenvedélyek s ellenszenvet alantól szolgálatára fogják be, jelétül annak, hogy nemcsak a női világ, de az eszmék sincsenek megkímélve a tolakodóktól. Mindezek a visszaélések a tudomány kibékülését hirdeti s a közös pontot felismeri. Clod Bernárd pedig a jeles fiziologus kutatásai után kénytelen beismerni, hogy az élet teremtés s lényege a szerves fejlődés erejében, vagy jobban mondva irányító eszméjében van.

De a vallás és tudomány teoretikus barátságának hirdetésével nem merithetjük ez irányú missziókat. Nemcsak hirdetni, hanem ki is kell mutatni az ellentétek mesterséges élesztését. A tudomány ellevetéseivel, nehézségeivel, aggodalmaival szemben nem szabad a középkori várakba menekülni. Nem szabad a lenézés, vagy lesajnálás politikáját sem üzni,

van. Hirdetéseket és konkrét célokat. Az elv: a balekoknak szánt céger; a cél az őszintén bejelentett igazság.

Már ebből is látható, hogy a lap valóban egészen szabadkőműves lesz, más a kifelé hirdetett el és más, ezzel éppen ellenkező a valóságos cél.

Az elven gyönyörűen hangzanak: felvirágosodás, emberszeretet, haladás, műveltség, jótekonyság. Ezeket kürtölik a szabadkőművesek állandóan azok fülébe, akiket elég naivaknak hisznek s akiknek beadhatják azt a mesét, hogy ők merő jótekonysággal foglalkoznak.

A »Világ« azonban őszintébb és valamit elárul a konkrét célokkól is. Például: szekularizáció (bizonytalán likvidátorokkal egybekötve, francia recipe szerint); felekezeten közoktatás (vallásgyűlölettel és a szülők lelkiismeretére rakott bilincsekkel fűszerezve); általános, titkos egyenlő választójog (ugyanaz, amit a nemzeti-ségiék, a Justh, a Jakabok és Bécs óhajtának a nyakunkra — kötélnék.)

A hivatalos bejelentés végén ott van az a szerény, félénk bejelentés is, hogy a lap mellett hazafias, magyar szelleműnek ígérkezik. No hiszen, gyönyörű az a hazafias magyar szellem, amelyet bécsi, pánszláv, nagyszerb, szabadkőműves és szociáldemokrata pecér patentiroz!

Keresztény magyar körökben fölötte csekély számú előfizetője lesz ennek a lapnak.

Ha hódítani fog, csak a többi zsidó szabadkőműves lapot fogja gyengíteni. Azért pedig egy csöppet sem kár. Sőt! Csak tessék egymást minél jobban tépázni, ez az egy igazán hazafias, magyar szellemű dolog lesz mindezek mellett.

Igy indul utjára a világosnak hirdetett, de feketén sötétnek ígérkező Világ.

Egyet azonban már ebből is lehet tanulni.

mert értékek, gondolatok és nagy munkák oda át is vannak; nem kell kivárni a kiereszkolász perceit sem mert minden kiereszkolász a nép és korszerűség rovására megy, hanem ami szép, ami igaz, ami realitás van a tudományban, meg kell becsülni és értékesíteni a vallás dogmáinak szépitésére, mélyebb áttérítésére tökéletesebb megvilágítására. Sokszor szemére vetik az egyháznak kemény konzervativizmusát. Ne legyünk igaztalanok az egyházzal szemben. Hiszen az egyház csaknem két ezredévet élt át, gondolat, érzés, jog, és erkölcs világokat keresztelt és temetett el; aki ennyit élt át, annak ne vessük a szemére, ha a tapasztalatok sulya alatt nem tud azonnal hozzá melegedni egy-egy divatos áramlathoz, hanem néha-néha félre áll s hallgat, annyi emberi csőd után a kísérletezésektől talán kissé idegenkedik. Az egyház konzervativizmusa azonban nem kötöz meg bennünket, hanem csak óvatosságra int; ha a keretek, melyekben az egyház a jövődében mozogni fog, meg is fognak változni, ha a viszonyok új alakulása reformokat fog követelni, az egyház nem fog zavarba jönni s fel fogja találni magát a megváltozott helyzet közepeiben is. S így vagyunk a tudománnyal is. Mért gyenge a mai ember hite? Mért tudja a tudás annyira kikezdeni a vallást? Azért — M. T. H. és U! — mert, míg az ember ismeretei szélesedtek, mélyebbek, alaposabbak lettek, a vallásból még mindig

A szabadkőművesek rövid néhány hónap alatt félmilliónál többet hoztak össze külön sajtójukra. Pedig a többi liberális lapok is ugyan-csak szolgálták céljaikat. Mennyit kell ilyen arányban összehozni a katolikusoknak, kiket napról-napra támad minden liberális lap!

Katolikusok pártolják a kath. sajtót.

A hosszupályii nemzeti munkapárt.

A nemzeti munkapárt már csaknem minden kerületben megtartotta alakuló gyűlését. Husvét másodnapján a hosszupályii kerületben tartják meg alakuló közgyűlést.

A nagyváradon megtartott alakuló gyűlésen megválasztott elnök Bertán István most küldte szét az alakulásra vonatkozó meghívókat. A gyűlés 28-án délután 3 órakor lesz a komjári sóstó fürdőben. A gyűlésen egyidejűleg megejtik a képviselő jelölést is. Az egész gyűlés különben csak formaitás lesz mert már a hosszupályii kerület jelöltségének elfogadására felkérték Beöthy Lászlót, aki azt el is fogadta.

Beszámoló.

Szatmári Mór, a margittai kerület országgyűlési képviselője husvét első napján Ottomán, másodnapján Bogyszlón és Albison mond beszámolót. A választó polgárság, mely rendületlenül ragaszkodik a régi, érdemes képviselőjéhez, nagyban készül Szatmári ünnepélyes fogadására.

Az első tiltakozó nagygyűlés.

Biharpüspökiben tegnap nagy népgyűlést tartott a munkapárt. A gyűlésen Várady Zsigmond beszélt, beszédében élesen ítélte el a 21-iki botrányt. Majd La-

csak a katekizmusnál tartott. Nekünk tehát ezeket a régi igazságokat kell a modern ember terminológiájába öltöztetnünk. Nem elve- és igazságok feladásáról van szó, hanem tisztán metodológiai alkalmazkodásról. Mert minden kornak megvan a maga sajátos észjárása, gondolatvilága, lexikonja. Mindezeket el kell sajátítani, ismerni kell a modern ember lelki folyamatait is, nehézségeit, aggodalmait, igényeit s meg kell szólítani őt a maga nyelvén és meg vagyok győződve, hogy akkor a régi igazságok ismét rokonszenvesek lesznek előtte. A tudomány idegenkedése és gyanakodása a vallással szemben leginkább onnan ered; hogy a tulbuzgóság sokszor a formákat, a kereteket is hajlandó volna dogmatizálni s viszont a tudomány a lényegét téveszti össze a formalizmussal. Ebben a zürzavarban, mely a legnagyobb óvatosságot követeli, a fogalmak tisztázásával lehet világosságot gyujtani. S ez — nem modern — vallás, de a modern iheologia problémája. Nagy és szédítő probléma. Sokan megbotlottak már benne. De ez ne vezessen lehangolásra, hanem neveljen inkább óvatosságra. Minden probléma áldozatot kér. Mg a repülés problémája teljesen meg lesz fejve, mások is le fognak zuhanni gépjükkel, míg az északi sark fel lesz fedezve, sokan el fognak fagyni, — de ez a kultura véradója, megkövetelés, kisarcolja, le kell róni, hiszen minden problémának előcsapata a vértanukból

KOBRÁK cipő-különlegességek
Fuchs Miklósnál,

== Nagyvárad, Szent László-tér 1. ==

== Telefon: 847. szám. ==

dányi pártelnök beszélt. Ezután határozatilag mondták ki, hogy minden tekintetben rosszalják a 21-én történt dolgok elkövetőinek eljárását és őket, akik a magyar parlament tekintélyét mélyen megsértették, megvetéssel sujtják. A határozatot a kormány tagjainak tegnap táviratilag küldték meg.

A politikai helyzet.

A nagypéntek ünnepi eseményei miatt megindított rendőri nyomozás zaja zavarja meg. A rendőrség nagy erőmegfeszítéssel gyűjti a bizonyítékokat, tanukat hallgat ki. De megreked a kormánynak az a terve, hogy Khuen és Serényi miatt országszerte ünnepeltesse magát.

Zichy mandátumai

Zichy János gróf kultuszminiszter jelöltsége Egerben nagy lelkesedést keltett. A város polgársága április 3-án százas küldöttséget menez a kultuszminiszterhez, hogy az egri mandátumot neki felajánlja.

Az új országgyűlés összehívása.

Az új országgyűlés összehívása dolgában a kormány a jövő hét-én fog határozni. Az ünnepek után tartandó minisztertanács határozatával Khuen a jövő hét közepén Bécsbe utazik és megteszi a királynak az erre vonatkozó előterjesztéseket.

Azzal a hírrel szemben, hogy biztosra vehető, hogy az új választások június első felében lesznek, a »Budapesti Tudósító« a legilletékesebb helyen értesül, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak, mivel a kormány az új választások idejére nézve még nem jutott megállapodásra.

áll. A theologia is megfogja fejteni ezt a problémát, a midőn a tudományt saját igazságainak könyvéből fogja megtanítani imádkozni.

M. T. H. és U! A modern ember lelki-letéből ezek a sajátlagos vonások ragadják meg figyelmünket. A komor színvonal, bünei, erényei, gyötrődései, aggodalmi, kívánságai. Ebben a lelkivilágban ma még sok a sejtés, avagy, a pihetés, mert ismét egy chaoticus világ kialakulási folyamatát éljük. T. gadhatatlan, hogy minden megfeszült s a világ képe arra az úde tavaszi reggelekre emlékeztet, amikor mindegyik bambó lázasan szomjuhozza a fakadást, az élet aktivitását. S ebben a pir-kadásban még nagyon sok a homály, a fejletlenség, ököletlenség. Nem vagyunk elfogultak s teologia számára is fel kell jegyeznünk a tulbozgo-ágát, érzéketlenségét a modern lélek kiáltásaival szemben és sok merevséget a jelentéktelen régiségek tulhajtott kultuszával együtt. De mindezeket nem szabad a vallás rovására írni. Viszont a tudományban is ma még több az indulat, mint a gondolat, több a tenderamentum, mint logika. A tudomány ma még sok esetben a szenvedélyek, az osztálygyűlölet sőt az urcai tüntetések kovaköve, ezzel a brutális hanggal természetesen nem tudjuk harmonizálni a mi templomi énekeinket. De ezeken a visszaéléseken mindkét részről át kell esni és az igazi vallásosság s az igazi tudomány ezek után fog egymással összeölel-

Serényi elutazott.

Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter tegnap este putnoki birtokára utazott, ahonnan az ünnepek után, kedden reggel tér vissza a fővárosba. — A földmivelésügyi miniszter putnoki birtokán fogja tovább gyógykezeltetni magát, mivel állapotában ugyan határozott javulás állott be, sebei azonban még mindig gondozásra szorulnak.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, aki tegnap este Hédervárra érkezett, egészsége állandóan javul. A miniszterelnök sebei néhány nap alatt teljesen begyógyulnak. — Khuen-Héderváry gróf, aki titkára, Bárczy István dr is elkiséri, hédervári időzése alatt is elintézi a legsürgősebb hivatali ügyeket.

A bűnvizsgálat a hétfői véres nap ügyében.

A rendőrségen folytatták a jelentkező és beidéztet tanuk kihallgatását. Kihallgatásra: ifj. Baumgarten Károly joghallgató, Weiss Jenő kereskedősegéd, Pescha Miklós volt orsz. képviselő tanácsos, Kóbor Dezső képviselőházi terembiztos és Hollóssy Géza hírlapíró. Hollóssy Géza a Som Pál által mondottakat cáfolja; azokat valótlanágoknak mondta. Ha ő tudta volna, hogy a Házban valami készül, mindenestre elment volna az ülésre. Ő a Házban nem is jelent meg és arról, ami ott történt, csak utólag értesült. Ma a rendőrség lefoglalta azokat a bűnjeleket, melyekkel a bűncselekmény történt ez pedig; egy reztintatartót, melynek fedelét már előbb adta át Khuen Héderváry gróf miniszterelnök, egy darab réztolltöröltartót, egy darab rézpapírvágót, két darab keménykötésű könyvet Beszerezte a rendőrség az ülésterem tervrajzát és a képviselők elhelyezését mutató tervezetet. Tanuk egyre jelent-

kezni. Bármennyire álmodozik Menger a kereszténység alkonyáról, bármennyire hangoztatjuk Jászi, Harkányi Ágoston külföldi minták után, hogy a gazdasági tényezők irányítják a morál alakulásait és hogy az erkölcs és vallás társadalmi produktum, a kifosztott tudomány igazolni fogja a vallás igazait s ebben a kereszténység, annak morálját, társadalmi s kulturális hivatását.

Ezzel a mély meggyőződéssel és hitünk értékének feltétlen tiszteletével kell nekünk is beállni a modern munkába. És itt első sorban hirdetni kell Krisztus igazságát: Ne aggódjatok, hogy mibe öltöztök. Vagyis ne fogja lelketeket a külsőség, a forma, az anyag láza, ne járjatok ugyan nomád rongyokba, hanem első sorban az élet bensőségét, önmagatok irélését dolgozzátok ki. Az az ne legyünk halvány kópiák, ne legyünk visszhang, mindig és mindig egy másik ember, mint Wilde mondja, hanem igyekezzünk kidomborodott egyéniségek lenni. És ezt úgy értem; emeljök magunkban az ember, a föld urát a tudás megbízható eredményeivel, de azt a másikat, azt szebbiket az örök embert ne dobjuk áldozatul; hanem ajándékozzuk meg a tudományt a tudós imádkozó képével, hogy azután viszonzásul megkapjuk az imádkozó tudós képét. Szép nagy és modern munka, de aki ideszegődik, mintha krisztusi nyomokon járna s a megváltás ösvényeit taposná...

keznek és még sok tanu kihallgatásra vár, akiknek vallomása a cselekmény megállapításánál döntő bizonyítéku lesz.

A tegnapi nap folyamán kihallgatták Szerényi József volt államtitkárt is. Szerényi a vallomásáról nem nyilatkozott. Mindössze annyit lehetett tőle megtudni, hogy nevetet nem említett, különben ő akkor ment be a nagy lár-mára a terembe mikor már Serényi gróf a miniszterelnök mellett állott. A botrány szereplői közül senkit sem említett.

Változás a kormányban.

Egy budapesti lap tegnap azt a hirt közölte, hogy az új országgház összeülése után változás fog beállni a kormányban. Eszerint Hieronymi helyébe Szerényi József lépne, mert a kereskedelmi miniszter az állami számvevőszék élére kerülne. Ezt a hirt tegnap este a kormány megcáfelta.

UJDONSÁGOK.

Nagypéntek—Nagyszombat.

A Megváltó halálának emlékét mély gyász-szal ülte meg a kereszténység. A kellemetlen, hűvös idő dacára egész napon zsutolva voltak a templomok ajtatos hivekkel. A székesegyházban Fetszer Antal felsz. püspök tartotta a consecratio nélküli misét, dr. Pataky Arnold theologiai tanár pedig szent beszédet tartott. — A váradi-olaszi plébánia templomban délelőtt Imrik S. Zoltán plébános végezte a szertartásokat s a szent beszédet; délután pedig a templomban Dérczy Imre káplán prédikált. A körmenet nem vonult fel a Kálváriára, de azért egész délután rengeteg sokan mentek fel a Kálváriára. — A Szent László templomban dr. Vucskics Gyula esperesplébános végezte a csonka misét Gálffy Sándor káplán prédikált; a váradi-velencei plébánia templomban pedig Halász Gyula plébános tartotta a szent beszédet s a nagypénteki szertartásokat. — A templomokban felállított szent sirokat egész nap óriási közönség látogatta.

Ma, Nagyszombaton reggel az összes plébánia templomokban tíz husvétii gyertya- és keresztút szentelés lesz, utána pedig ünnepélyes szent mise, mely alatt megszólalnak a harangok.

Délután, illetve este a föltámadás magas-tos ünnepélye a következő sorrendben megy végbe:

- a premontrei rend templomában délután 3 órakor;
- az irgalmasrend templomában délután 4 órakor;
- a székesegyház templomában este hat órakor;
- a váradi-velencei plébánia templomában este 6 órakor;
- a kapucinusok templomában este hat órakor;
- az Orsolya zárda templomában este fél 7 órakor;

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA

női kalap különlegességi üzlete
NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.
TELEFON 130. TELEFON 130.

Tavaszi értesítő

Szives tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megérkeztek és azok üzletemben bármikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehetem a fővárossal is.

a *SzentLászló* templomában este hét órakor ;
az *olaszi-i plébánia* templomában este fél 8 órakor.

Kedvező időben a székesegyházból, SzentLászló és az olasz-i plébánia templomokból körmenet vonul ki.

Tájékoztató.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kőr zárünnepélye a püspöki palotában.

* **Mikszáth Kálmán beteg.** Résztvevői értesülünk róla, hogy Mikszáth Kálmán betegen fekszik horpácsi birtokán, ahová a husvéti ünnepekre utazott el. Mikszáth Kálmán állapota nem ad aggodalomra okot és az illusztris író a magyar közönség igaz örömeire nemsokára remélhetőleg elhagyja a betegágyát.

* **Panasz a Kálvária ut miatt.** Az ájtatos hívek legalmasabb zárandok helye Nagyvárad, különösen a nagybójtai időszakban — Kálvária. Azonban a hozzátvető ut teljesen el van hagyva, pedig ezt az utat használják az ottani szőlőbirtokosok is. Ugy látszik, semmi gondot sem fordítanak erre az utra s azért oly elhagyatott. Ezenkívül az ottani szőlőbirtokosok mindjobban elfoglalják az utat, annyira, hogy egy szekér is alig fér el s az ott járó közönség élete veszélyben forog, ha véletlenül egy szekérral falálkozik. Ha tovább is így tart a szőlősgazdák foglalási kedve, egy szép napon gyalog ösvénnyé szűkítik a régi, elég széles Kálvária-utat.

* **Öngyilkos öregasszony.** Özv. Bárδος Gyuláné Nagyváradon a Vizvezeték utca 7. szám alatt lakott egy kis egyszobás lakásban. Férje valamikor jólkereső ácsmester volt és szorgalommal egy kis vagyont is gyűjtöttek. Mióta férje meghalt, ebből a kis pénzből tartotta fenn magát, de az sem tartott sokáig és az utóbbi időben már sok nélkülözéseket kellett szenvednie. Ehhez járult betegsége is melyet kellően gyógykezelnem nem volt módjában, gyermekei nem voltak, akik annyagilag segítették, vagy legalább bus magányát enyhítették volna. Utóbbi időben a szomszédok buskomorságot észleltek rajta. Tegnap a szobájában a mestergerendára felakasztotta magát. A rendőrség részéről dr. Barna Armin orvos jelent meg, aki megállapította az öngyilkot. A vizsgálat az öngyilkosság okául betegséget állapított meg.

* **A jogászok hangversenye.** Páratlan nagy érdeklődés, várakozás mutatkozik a nagyváradi jogászfizetség nagy napja, április 9-ike iránt. Olyan nagyszabású hangversenyt rendez a jogászfizetség, hogy arra még eddig az Akadémian példa alig volt. A jótékony célú díszes hangversenyek sorából messze kimagaslik ezuttal a jogászok hangversenye, melyet a Vigadó termeiben fognak megtartani. A gazdag és magas nivóju hangversenyen a nagyváradi hölgytársaságok legelőkelőbb tagjai fognak szerepelni. A hangverseny maga nagy esemény lesz. De ehhez a mozgalmak egész sora lüszdök még. Nagy vendégjárás színhelye lesz Nagyvárad. Ezuttal — április 10-én — tartják meg a Sorompó országos iparvédő liga főiskolai osztályának megalakítását. Ez alkalomra vendégül várják a híres professzor-szónokot, dr. Apáthy Istvánt. Ugyanekkor kerületi gyorsíróverseny is lesz. Egyes testületek, magánosok és a nagyváradi középiskolák már kilátásba helyezték, hogy a versenyre díjakat adnak át a rendezőségnek a versenyzők részére. A főiskolai gyorsíróversenyre ugyancsak számos érdekes vendég jön Nagyváradra, így Gopcsa Győző miniszteri

tanácsos, Vikár Béla dr., Fabró Henrik dr. s a magyar sztenografusok számos előkelősége. De mindez események csak keretei lesznek annak a páratlanul érdekes hangversenynek, melyen közre fog működni többek között a híres budapesti 120 tagu főiskolai énekkar is, mely lelkes ambíciótól vezetve jön e napra Nagyváradra.

* **A Püspök fürdő megnyitása.** A kedvező időjárás folytán az idei fürdőszézon sokkal hamarabb fog megkezdődni a Püspök-fürdőben, mint mint az előző években. A fürdő bérlője, Kernács János már tegnap megnyitotta a fürdőt a közönség részére. A fürdővonatok még ugyan nem közlekednek, azonban ez nem képez akadályt, mert Kernács a vonatokhoz kiküldi az omnibuszt. Az idei szezonra különösen nagy gondot fordít Kernács. Szívesen fogják az idén felkeresni a fürdőt a jó borai miatt is. Ugyanis Kernács kitűnő borokat szerzett be, ezzel is erősíteni akarván a közönség és a közte levő kapcsolatot. A fürdőt a jégbiány sem hátráltatja semmiben, mert a bérlő 15 wagon jeget hozatott a jégvermek megtöltésére Erdélyből.

* **Markos Gyula letartóztatása.** A mai nap folyamán a rendőrség valószínűleg le fogja tartóztatni Markos Gyula volt képviselőt. Markost nem a hétfői botrány miatt tartóztatná le a rendőrség hanem amiatt, hogy már régebben rágalmozás miatt két havi fogházra ítélték el Markost, aki a büntetés kitöltését folyton halogatta. Legutóbb azonban Székely Igazságügyi miniszter nem adta meg a haladékat és így a büntetést ki kell töltenie. Markos pedig nem fog jelentkezni a büntetés kitöltésére és így valószínűleg le fogják tartóztatni.

* **A magyar Sirász.** Az országos kertészeti kiállítás alkalmából ifj. Jelinek Ferenc városunk kiváló műkertészét felvette a magyar rozárium, rózsakert létesítésének gondolatát. Erre nézve szakkörökben megindultak a viták s ennek kifejezése az alábbi levél, melyet Gaiger György kolozsvári műkertész intéz hozzánk s »Kulturvirágok muzeumának« megvalósítását sürgeti:

Jelinek Ferenc indítványa kétségtelenül szép eszme, de az én szerény nézetem szerint Magyarországon kevés érdeklődés mutatkozik iránta, ha csak »rozárium« képeznék a terepet. (Pedig hasznos is volna a rózsakultúra fejlesztésére.) Nagyobb érdeklődés és állandóbban nyilvánulna meg, ha az említett rozáriummal kapcsolatosan oly hortikultura létesülne, mely az évente forgalomba hozandó összes virágajdonságoknak nemcsak kísérleti, hanem szemléltető telepe is lenne és a beérkező ajdonságoknak állandó fajtentartásáról, mint egy mesterséges kertészeti alkotásról is gondoskodnék. Így működésben volna megörökíteni, összegyűjteni a sok régi, egykor nagyon is hasznos kultur virágféléseket is, melyek már kiveszöben vannak, feledésbe mennek, mert több ilyen magyar eredetű, magyar kertész által előállított virág is szerepel s elvesz örökre. Ha ily formában létesülne, megfelelné a magyar kertészek »virágok muzeumának«, melyet minden nemzet még nélkülöz.

* **A kalotaszegi háziipar kiállítása** állandóan nyitva lesz a husvéti ünnepek alatt is. Nagyvárad közönségének kellemes szórakozása lesz a gyönyörűen berendezett kiállítási teremben. Ismételtelen felhívjuk a közönség figyelmét a művésziesen faragott butorokra és varrottasokra. A mai nap folyamán nagyobb rendelők: Szártory Endréné, Blastik Józsefné, Markovits Sándorné, Molnár Gézané, Bary Józsefné, Kenéz Sándorné. Megtekinthető a me-

gveház nagytermében 9—1 ig, 3—7 ig. Belépődíj nincs!

* **Utazási kedvezmény kereskedők és iparosok részére.** A nagyváradi kereskedelmi és iparkama ez uton hozza az érdekeltek tudomására, hogy az ez évi április hó 7-től 12 g Budapestben megtartandó »Tavaszi vásárral« kapcsolatos Iparpoló kongresszusra felutazni szándékozó kereskedők és iparosok részére a kereskedelmi miniszter kedvezményes vas-uti utazást engedélyezett s az erre jogosító igazolványokat leküldte a kamarához. Akik az utazási kedvezményt igénybe akarják venni, ez iránt a kamaránál jelentkezzenek, ahol 55 fillér kiállítási és postai díj ellenében az igazolványt átvehetik.

x **Hirdetmény:** A Polgári takarékpénztár r. t. új kibocajtsási részvényei az ideiglenes elismervény ellenében az intézet pénztáránál átvehető.

x *Finom uri fehérnemű és minden uri divat és kalap ujdonság megérkezett*

Róth M. utóda cégnél.

Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében március hó 26, 27, 28 és 29 én a következő érdekes mozgóképek ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Fácán vadászat. 2. Nagynéni. 3. Newyorki állatkert. 4. Legény bucsu. 5. Kisérett. 6. Korsikai dráma. 7. Vak zongora hangoló. 8. Vértesszű. — *Belépti díj nincs.* Kezdeté este 9 órakor — *Kitűnő italokról és jó zenéről gondoskodva van.* — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* tulajdonos.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó *villamos és gáz világítási* vezetékek, lakások, szállodák, iskolák *jelző csengő, telefon* berendezéseit, *uradalmak, gazdaságok s szesgyárak* részére saját üzemű *dinamó* berendezéseket, villámhárítókat. — Raktáron tartok *villamos motorokat*, iv, izzó és Wolfram-féle lámpákat, mindennemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkeket. — *Költségvetés díjmentes.* *Stern Adolf*, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — *Telefon 556.*

* **Borsalino, Pichler és angol kalap** tavaszi ujdonságok **REICHARD ÁRUHÁZÁBA** megérkeztek, hol legegységesebb budapesti és *amerikai cipők* kaphatók.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Fényes Annuska és Lakos Vilma hangversenye. Kevés hangverseny volt még, amely iránt oly impozánsz nyilvánul meg a közönség rokonszenves érdeklődése mint kis Fényes Annuska fellépésével szemben. A vármegye minden részéből készülnek a nem mindennapos művészi ünnepre, amely rendkívüli gyönyörűséget fog szerezni annak a közönségnek, melynek szeme előtt bontotta ki ragyogó tehetségének színes szárnyait a legbájosabb, legtemperamentumos kis primadonna, akinek művészetét egy egész ország csodája. Fényes Annuska a Király színház csöpp primadonnája tehetségben hozzá méltó kis társával Lakos Vilával március 31-én este és április 1-én délután tartja gazdag, gyönyörű, érdekfeszítő programmal hangversenyét a Vigadó dísztermében. Mindkét előadás árai egyenlők. Jegyek 5, 4, 3, 2 és 1 koronáért még válthatók Sebő Imre könyvkereskedésében.

Nagyvárad Kozmetikai Gyógyintézet

Fogorvosi és gyógyfogtechnikai
ambulátorium

RAKÓCZY-UT 5. SZ. — Telefon 572.

Orvostudományi alapon való kezelése az ember külsejével. Arc és szépség ápolás. Pattanásos, szemölcsös, szeples, májfoltos stb. arcoknak gyógyítása s ezen szépséghibák elmulasztása. Az elcsufító araszörök gyökeres eltávolítása. Hajhullás kezelése. Villamos vibrációs arc és fej-massage, villamos kékfény. Röntgen- és paraffin kezelése. Az intézet a legmodernebb gépekkel van felszerelve.

Fájós fogak gyógyítása,

fájdalom nélküli foghúzások, porcellán-, arany- stb. plombák, csapos fogak, arany fogkoronák, lemeznélküli singfogsorok stb.

Rendelés 9—5-ig.

Az összes kitűnő hatása, de ártalmatlan kozmetikus gyógyszerek az intézetben beszerezhetők. Diskrét postai szállítás útján is.

Dr. Halász Andor.

SZINHÁZ.

A színház husvétja. A vidám, örömteljes ünnepnapokat a pizar jókedv, bőséges vidámság jegyében tartja meg a Szigligeti színház. A két napon át négy operett-előadás lesz, az operettirodalom legsikerültebb darabjg kerülnek e két nagy előadásra. Vasárnap délután a bájos hangulatokban gazdag Erdészleány este a grandiózós Elvált asszony, hétfőn délután a legnépszerűbb operett, a Tatárjárás, este a legújabbán szép sikerrel bemutatott Trenk báró kerül színre. — Mindannyi kedvence a közönségnek s valamennyiben a népszerű operettszemélyzet lép föl. — Ez ünnepi előadásra ajánlatos a jegyeket előre megváltani.

A Luxemburgi gróf premierje. A Szigligeti-színház közvetlen nagy esemény előtt áll. Emlékezetes nap lesz a színház életében a jövő hét keddeje. Eddigi páratlanul álló előkészülettel kedden este kerül színre nálunk a babonásan nagyszerű hírű Lehár operett, a Luxemburgi grófja. Egyelőre hosszú időre lefoglalva tartja ez az ujdonság a műsort. Kedden szerdán bérletszünetben; csütörtök, péntek, szombaton bérletben s vasárnap újból bérletszünetben kerül előadásra az új operett. Már ez is mutatja, hogy lesz a színház ostroma s mi tudjuk, hogy nemcsak most, de sok-sok bérletben állandóan megszállva fogja tartani a kö-

zönség a színház nézőterét, mert senki sem mulaszthatja el, hogy a Luxemburgi gróft meg ne nézze. A darab, mint említettük, most már teljesen készen áll a bemutatásra. A mai szünetet is arra használják, hogy próbákat tartanak a darabból. Az egész társulat lázas igyekvéssel dolgozik, hogy e pompás darab minden szépségét felszínre hozzák.

Erdélyi Miklós diktoraak minden ambíciója odairányult, hogy az ujdonságot a legnagyobb színpadokkal vetélkedve állítsa ki. Ez a törekvés, amennyire az előkészületekből látszik, sikerült is neki, természetesen rengeteg áldozatok árán. Bizonyosra vehetjük, hogy ez a csudálatosan nagyszerű beállítás nagy meglepetést fog kelteni a közönség körében. Nagy a szereplők iparkodása is. Minden szerep többszörösön van kiemelve s így az előadások is vételedő ambíciójával fognak folyni. A premier estjén a következő lesz a szerposztás: Luxemburg grófja Asszonyi László, a színésznő Károlyi Leona, a festő Pápai Lajos, Julietta Zsigmondi Anna, Bazilovits herceg Sik Rezső. Ez az együttes fog a darabban egész héten át fellépni. Aztán következik majd a második szerposztás. Sor kerül valamennyire; érdeklődésben nem lesz hiány az bizonyos.

IRODALOM.

Szigligeti Ede emléke

— A Szigligeti Társaság felolvasó ünnepe. —

Szigligeti Edének a magyar színpadi irodalom egyik uttörő jelesének emlékezetét, mint már jeleztük, az idén is fényes ünnepel üli meg Nagyvárad irodalmi Társasága. Az ülést husvét második napján délelőtt 11 órakor tartják meg a város székhelyeinek dísztermében és annak egyik legfőbb vonzó ereje Váradi Antalnak, a nagynevű költőnek emlékeszék lesz Szigligeti Edéről.

Külvüle érdekes vendége is lesz a társaságnak, Nadányi Zoltán a gyorsan feltűnt poéta, aki sajtó alatt 1 év kötetéből mutat be néhányat. Az üléa teljes műsora a következő:

1. Emlékeszéd Szigligeti Edéről. Elmondja Váradi Antal, a Szigligeti Társaság tiszteletbeli tagja.

2. Jelenet a Fen az Ernvő nincsen kasból. Előadja: Sik Rezső a Szigligeti színház művésze.

3. A fekete bárány és a haláltejes légió. Költemények. Irta és előadja dr Krüger Aladár a Társaság rendes tagja.

4. Költemények. Irta és előadja Nadányi Zoltán vendég.

A felolvasó ünnepre a belépő díj 1 kor. A rendes és pártoló tagok egy-egy jegyre díjtalanul, tarthatnak így és azt átvehetik Láng Józsefnél a Szigligeti Társaság pénztárosának üzletében.

A szekularizáció rablás.

— Kik legyenek a katolikus egyházi vagyion? —

A szabadkőművesek és szociáldemokraták programba vették a katolikus egyházi vagyionnak szekularizációját. Boldogboldogtalant azzal hitegetnek, hogy így lehet csak virágzóvá tenni ezt az országot és megszüntetni a vagyion egyenlőtlenséget. Rablási vágyuk palástolására találatokonyak a mindenféle körömfönt okoskodások kieszelésében.

Ezekről rántja le a leplet az új röpirat, amely 32 oldalon alaposan kimutatja az egyházi vagyion eredetét, rendeltetését, hivatását,

a szekularizációs lovagok titkos számdékait, a mérhetetlen kárt, amely az egyházi vagyion elrablásából reánk, katolikusokra báramlik.

A mindenképen kitűnő röpiratot a Népszövetség kívánatra minden tagnak ingyen juttatja kezébe, mégis méltányosságból kéri a posta és a kezelés fedezésére a következő összegek beküldését.

1 drbért 5, 5 drbért 10, 10—20 ig drbért 30, 20—50-ig drbért 40, 50—100-ig 100 fillér és minden további százért 1 koronát.

A megrendeléssel sietni kell, mert a részlet minden biznnyal hamar el fog fogyni.

Jos oni-si. Valahára is kezdik belátni a nyelvek tanulásának nagy fontosságát. A németeknél valóságos művészetté fejlődött már a nyelv tanuláshoz szükséges tan- és segédkönyvek szerkesztése, úgy hogy akárhány magyar ember, ha már németül tud, német nyelvtanból tanulja a további nyelveket. Ujabbán nálunk ugyekeznek olyan nyelvtanokat szerkeszteni, melyek a nyelvtanulás nehéz munkáját lehetőleg megkönnyíteni igyekeznek. A »Yes-Oni-Si« ennek a célnak kíván megfelelni, mikor magyar nyelven önkéntes levelekben feldolgozza az angol, francia és a német nyelvet. Most jelenik meg a német nyelv, kéthetenként kiadott füzetekben. A Les-Oni-Si módszerével bárki jítva elajátíthatja a német nyelvet; előfizetési ár egy negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy ut 97.

TÁVIRATOK.

Péter király Pétervárott.

Pétervár, március 25 (Saját tudósítónktól.) A szerb külügyminiszter kijelentette, a »Brsevija Vjedomosztic« egy munkatársa előtt, hogy a szerb király első pétervári látogatásának a szükségesége a két nép testvéri érzelmeiből fakadt. Titkos látogatásról nem lehet szó. Szerbiának legerősebb óhaja az, hogy a Balkánon a békét biztosítsa. A balkáni fejedelmek látogatásai Konstantinupolyban kedvező jelnek tekintendők és a helyzet annál békésebb, mert kilátás van arra is, hogy a jövőben teljesen tisztázni és rendezni fogják a viszonyt Ausztria-Magyarország és Szerbia között.

Földrengés.

Bécs, március 25. A Stájerországból jelentett tegnapi földrengést az itteni geodinamikai intézetben a készülékek délután 3 óra 37 perc 33 másodperckor jegyezték fel. A tényleges maximális földmozgás Bécsben körülbelül 004 milliméter volt. A rengési térszek a számítások szerint körülbelül 170 kilométer távolságban lehetett.

Havazás.

Csáktornya, március 25. Muraközben egy hét óta erős szélvihar dühöng. Az éjjel Felső-Muraközben, különösen Stridovár vidékén erős havazás volt, mely azonban a lapályon csak gyöngén jelentkezett. — Magyarkanisán erős, hideg szél után az éjjel két órán át havazott. — Alsóverekén az idő ma hirtelen téliessé változott. A nagy hideg mellett erősen havazik, ami a mezei munkákat nagyban hátráltatja. A hegyeket méteres hó borítja.

A görög forrongás.

Athén, márc. 24. Valószínűnek tartják, hogy a nemzetgyűlés egybehívására vonatkozó királyi üzenetet a jövő hétfőre maga a király olvassa fel. Ezután ki fogják hirdetni a katonai liga feloszlását.

Az amerikai ércpénzforgalom.

Newyork, március 25. A múlt héten Kubába 777.000, Közép-Amerikába 150.009 és a többi államokba 85.000 dollár aranyat vittek ki. Az ezüstkivitel 504.000 dollár értékű volt. Behoztak 104.050 dollár értékű aranyat és 73.000 dollár értékű aranyat és 73.000 dollárnyi ezüstöt.

Letartóztatott közjegyző.

Szeged, március 24. A szegedi törvényszék vádtaácsa tegnap este újabb súlyosabb okok alapján elrendelte Kern Lajos dr. közjegyző vizsgálati fogságát. Távirati megkeresésre a budapesti rendőrség Kent a Schwartzer-intézetben letartóztatta és éjszaka Szegedre vitték.

NYILTTÉR.

Kérdezzük meg a háziorvost!

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtségnél orvosilag ajánlva.

Nagyvárad kereskedelmi és Iparkamara.

Művészi fényképészet
DAJKOVITS E.
NAGYVÁRAD, Sas-palota.

A mai naptól kezdve husvéig rendkívüli kedvezmény.

6 drb. matt platin visitkép 6 K

6 drb. matt platin cabinet kép 12 K

Vászonpapíron készült képek ugyanilyen árban, a legfinomabb kivitelben.

Menyegzői képekhez passepártout ingyen

KÖZGAZDASÁG.**Budapesti füzsdetudósítások.****A gabonatözsde határidői.**

Budapest, márc. 25.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdözsde.

— Délután 4 órakor. —

Oszták hitelbank részvény	634.—
Oszták magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Oszták-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értékdözsde 1910. márc. 25.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát szlavin földteherment. kötvény	95.50
Oszták járadék papírban	186.—
Oszták járadék ezüstben	145.—
Oszták járadék aranyban	97.25
Oszták koron járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Oszták magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Oszták hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
20 frankos (Napoleon)der	19.02
Német birodalmi márka	117.65
20 márkás arany	23.51
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	93.95
Páris vista	689.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	40.90

A szentjebbi orsz. vásár áthelyezése. A biharmegyei Szentjebbi községben április hó 4-én tartják rendszerint az országos vásárt. Ez évben azonban április hó 4-én ünnep lesz, Gyümölcsoltó Boldogasszony napja, miért is a kereskedelemügyi miniszter megengedte Szentjebbi községnek, hogy az április 4-re eső orsz. vásárt ez évben kivételesen április 5-ik napján, kedden tarthassák meg.

A magyar dohányok nikotintalma. Az országos chemiai intézet és vegyvizsgáló állomáson Tóth Gyula negyvennyolc itthon és huszonnégy külföldre szállított. Magyarország különböző vidékein termelt dohányoknak vizsgálta meg kötő's és szabad nikotintartalmát. A vizsgálatok eredményét a következőkben összegezi: kerti dohányaink a leggyöngébbek szakad nikotint egyáltalán nem tartalmaznak. Tiszai, szegedi és debreceni dohányainkban a szabad nikotin tartalom átlag egy két tized százalékot tesz. Kapadobányaink a legerősebb s így a legtöbb szabadnikotint tartalmazzák.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

B. K. Lendülettel megirt cikk, de a feltámadásról a husvéti számban emlékezünk meg, akkorra pedig már van cikkünk. Üdvözlét!

G. K. I. Besoroztuk.

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Halló! Kérem a 882. számot! t. i.

Frenkel Ignác

asztalos

Kert-utca 16. szám alatti butorraktárát, hol minden szoba- és konyha-butor raktáron van. Vesz és elad kevésbé használt butorokat. Butor tisztítást és szakszerű javításokat a legolcsóbban végez. Butorszükségletünk beszerzése előtt saját érdeklünkben ne mulasszuk el a fenti céget felkeresni.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én **Sas palota** Oláh hentessele szemben helyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

trieszti kávé, thea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u. villamos motor üzemi kávépörköldéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásár megkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és gyöngykávé bérmentve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, halkonzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrástorták kaphatók.

Gümmőkór (tüdő)

köhögés, számarköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál az orvosi kar kiváló eredménnyel alkalmazza a

SIROLIN „Roche“-t.

SIROLIN „Roche“-t kellemes íze és kiváló hatása tolytán szívesen veszik. Az összes gyógyszerárakban eredeti SIROLIN „Roche“ csomagolást kérjünk és határozottan utasítsunk vissza minden pótkészítményt.

Sirolin irodalmat M. 15-kivánatra ingyen és bérmentve küld F. Hoffmann-La Roche & Co., — Wien III/I, Neulinggasse 11.

Nagy Lajos

téglagyára

Nagyváradon,

közvetlen az aradi országút mentén,
szemben a puskaaporos raktárral.

Városi iroda:

Nagyteleky-utca 51. szám.

Tisztelettel értesitem a nagyrabec-
sült építő és építető közönséget, hogy
egy a mai kornak teljesen megfelelő
modern

téglagyárat

létesíttem s főtörekvésem odairányul,
hogy elsőrendű gyártmányaimmal a leg-
messzebbmenő kívánalmaknak is eleget
tehessek. Rendeléseket május hóra kész-
séggel jegyzek.

Kiváló tisztelettel

Nagy Lajos,
téglagyáros.

KISS ISTVÁN

:: kőműves mester és építészeti vállalkozó ::
NAGYVÁRAD, Keskeny-utca 9. szám. (Saját-ház.)

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke
igen tisztelt közönségét értesíteni, misze-
rint 31 éves gyakorlati tanulmányaim és
elsőrendű szak-képesítem alapján maga-
mat önállósítottam és elvállalok felelősség
mellett **kőműves, ács- és betonmun-
kálókat**, valamint csatornázásokat a
legméltányosabb árszámítás mellett.

Levélbeli meghívásra személyesen meg-
jelenek.

Tisztelettel

KISS ISTVÁN,
kőműves és építészeti vállalkozó.

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4
szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó
mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál
Kossuth-utca 4. szám.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és ká-
véháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a
vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy
a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit,
sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan
átalakítottam azokat a mai kor igényei sze-
rint bereadeztem, a szobaárákat pedig le-
szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyá-
ron át szép kerthelyiség áll a közönség ren-
delkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt
kőbányai sör és sajáttermésű boraimat
mérsékelt ár ( ) biztosítom vendégeim ré-
szére.

Naponta friss és izletes villásreggeli
ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak,
m árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot
és éttermet személyesen vezetem s vendé-
geim pontos és előzékeny kiszolgálásáról
mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Egyszeri használat meggyőző min-
denkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy
hideg, kemény vagy lágy, gyorsan
és erősen habzik; könnyen hatol a
szövetbe, MEGLEPŐ GYORSAN
OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy
a szövetnek legkevésbé is ártalmára
volna, teljesen tiszta és ment maró
anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers
anyagok leggondosabb kiválasztásá-
nak köszönheti.

A Gyöngy

szappan

mindig egyenlő minőségben lesz elő-
állítás.

Használata minden tisztítási célra
és mindennemű mosáshoz a leg-
kiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen
megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány.

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-
utca) ezenkívül a mosószappanok
minden faja (debreceni, szegedi,
csont, márvány, legfinomabb beretva-
szappan stb.) valamint KÓKUSZSIR,
CSÓ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb
mennyiség vételénél is EREDET
GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

= Nagyhangu ígéretek =

nem sajátunk.

SZOLID árak,

PONTOS kiszolgálás,

BECSÜLETES mérés

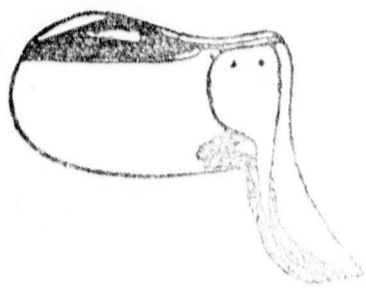
jellemzi üzletünket.

Mindennemű fűszer, csemege, ásványvíz, déli gyümölcs, fajalma, friss
és szárított főzelék, sóban, ecetben és olajban pácolt halak, tea-vaj, turó,
különböző sajt és ét-olaj raktárunkat ajánljuk a nagyérdemű közönség szives
figyelmébe.

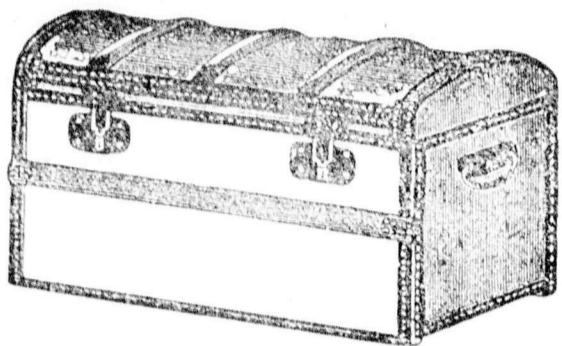
Tisztelettel

Mezey János és Társa fűszer kereskedése

Nagyvárad. Szt. László-tér, nagyvárad takarékpénztár épület.

LÖRINCZ MÓR Nagyvárad, Bémer-tér.

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Utazó ördökök, elegáns kézi kofferek, női kézi tarsolyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermek kocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket!

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Száza az izzólámpa darabja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Árj. nemű izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák, ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok.

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi esengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Tarsoly és Risztó

különlegességek vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

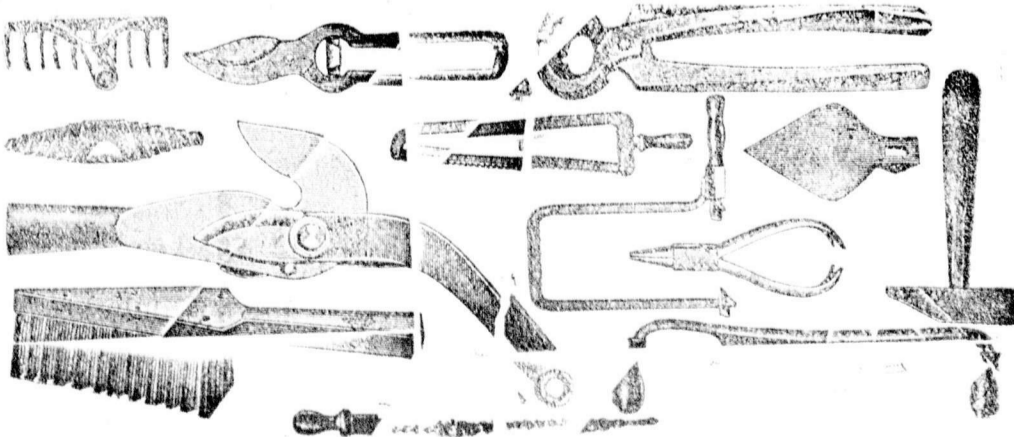
Kerti szerszámok

melyek készen benyelezve is nagy választékban kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók

legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tányérral vagy márvány lappal

és súlyok

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. lőporáruda

s mindennemű töltények, vadászati felszerelések és vadászfegyverek raktára.